

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jána Klučku a sudcov JUDr. Tibora Šafárika a JUDr. Richarda Rapanta na neverejnom zasadnutí konanom 13. januára 1999 prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a spol., zastúpených JUDr. Alexandrou Korbeľovou, advokátkou, Janáčkova 1, Bratislava, proti Krajskému súdu v Bratislave pre porušenie základného práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní o vydanie vecí a nariadenie predbežného opatrenia na Krajskom súde v Bratislave vedenom pod sp. zn. 15 Co 63/98 a 15 Co 153/98 a takto

r o z h o d o l :

Podnetu [REDAKOVANÉ] a spol. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 17. augusta 1998 doručený podnet [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] 13, [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpených JUDr. Alexandrou Korbeľovou, advokátkou, Janáčkova 1, Bratislava (ďalej len „navrhovatelia“).

Navrhovatelia podnet odôvodnili tým, že Stavebné bytové družstvo Bratislava II, Strojnícka 8, podalo proti nim 25. júna 1995 na Obvodný súd Bratislava II návrh na začatie konania o vydanie vecí a nariadenie predbežného opatrenia. Návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa navrhovateľom zakazuje nakladať s finančnými prostriedkami, Okresný súd Bratislava II vyhovel uznesením z 8. októbra 1997. Po vykonanom dokazovaní ten istý súd vydal rozsudok,

ktorým uznal návrh za dôvodný a v súlade s ním rozhodol o návrhu navrhovateľa, t. j. Stavebného bytového družstva Bratislava II.

Navrhovatelia ako odporcovia v danej veci 22. decembra 1997 podali proti rozsudku odvolanie. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd (sp. zn. 15 Co 63/98) doručil právnej zástupkyňi navrhovateľov predvolanie na pojednávanie s termínom 21. apríla 1998 o 10.00 hodine. Telegramom zo 17. apríla 1998 bolo právnej zástupkyňi navrhovateľov oznámené, že z dôvodu pracovnej neschopnosti predsedníčky senátu odvolacieho súdu sa pojednávanie prekladá na 19. máj 1998 na 10.00 hodinu.

Právna zástupkyňa navrhovateľov listom z 21. apríla 1998 požiadala o preloženie pojednávania na iný termín z dôvodu, že mala v tom istom čase pojednávanie na inom súde a ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní na Krajskom súde v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave však túto skutočnosť nevzal do úvahy a za neúčasti navrhovateľov, ako aj ich právnej zástupkyne vydal na pojednávaní 19. mája 1998 rozsudok sp. zn. 15 Co 63/98 a 15 Co 153/98, ktorým potvrdil uznesenie, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa.

Na základe uvedeného navrhovateľa dospeli k názoru, že rozhodnutím odvolacieho súdu bolo porušené ich ústavné právo na prerokovanie veci v ich prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Preto navrhli, aby ústavný súd po vykonaní dokazovania vydal nález tohto znenia:

„Konanie Krajského súdu v Bratislave, ktorý na pojednávaní dňa 19. 05. 1998 vo veci žalobcu: Stavebné bytové družstvo Bratislava II v Bratislave, Strojnícka 8, zast. JUDr. Laurou Bíróovou, advokátkou v Bratislave, Strojnícka 8, proti žalovaným: 1. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], 2. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], 3. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], zastúpení JUDr. Alexandrou Korbeľovou, advokátkou v Bratislave,

o vydanie veci, odvolacie konanie č. 15 Co 63/98, 15 Co 153/98, vydal rozsudok bez účasti podnecovateľov alebo ich právneho zástupcu, je porušením ich práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v ich prítomnosti a na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavný súd po zistení, že prijatiu podnetu na konanie nebráni prekážka neprípustnosti a že spĺňa procesnoprávne náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, ho v zmysle § 25 ods. 3 v spojení s § 18 ods. 2 a 3 písm. b) tohto zákona prijal na konanie uznesením z 5. novembra 1998.

Na výzvu ústavného súdu zo 6. novembra 1998 o podanie vyjadrenia k podnetu navrhovateľov predsedníčka senátu Krajského súdu v Bratislave [REDAKOVANÉ] listom z 21. novembra 1998 ústavnému súdu oznámila:

„Na podnet podaný [REDAKOVANÉ] vedený pod označenou spisovou značkou sa vyjadrujem nasledovne:

Nahliadnutím do zberného spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 63/98 som predovšetkým zistila, že senát 15 Co dňa 19. 5. 1998 nepotvrdil len uznesenie súdu prvého stupňa, ale aj rozsudok súdu prvého stupňa - teda posledný odsek strany 2 podnetu zo dňa 28. 7. 1998 je nepresný.

Z pochopiteľných dôvodov nemám k dispozícii základný spis, preto môžem vychádzať pri vyjadrení len z údajov uvedených [REDAKOVANÉ] v predmetnom podnete.

Z obsahu podnetu vyplýva jednoznačne, že [REDAKOVANÉ] vedela o tom, že dňa 19. 5. 1998 sa v spornej veci bude konať odvolacie pojednávanie, pretože svoju neúčast' na ňom ospravedlnila z dôvodu, že toto pojednávanie kolide s iným dôležitým pojednávaním, ktorého sa chcela zúčastniť.

Takýto dôvod žiadosti o odročenie pojednávania nie je kvalifikovaným dôvodom pre vyhovie takejto žiadosti, čo vyplýva napr. z R 10/1994 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Termín odvolacieho pojednávania konaného dňa 19. 5. 1998 bol advokátke [REDAKOVANÉ] doručený s dostatočným časovým predstihom (§ 115 ods. 2 O.s.p.), takže neexistoval žiaden vážny dôvod pre odročenie pojednávania na iný termín. Senát 15 Co mal za to, že rozhodnutie vo veci by nemohla ovplyvniť ani osobná účasť [REDAKOVANÉ] na odvolacom pojednávaní, pretože skutkový stav veci bol zistený dostatočne a rozhodnutie o veci vyplývalo výlučne z vyriešenia právnej otázky.

Pre úplnosť považujem za vhodné dodať, že najmä bratislavskí advokáti (komerční právnici) bežne žiadajú o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s pojednávaním v iných konaniach. Keby súdy rešpektovali tieto ich požiadavky, bolo by problematické vôbec na pojednávaniach veci končiť.

Oznamujem zároveň, že súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení ďalších predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom podnete.“

Listom zo 4. januára 1999 oznámila právna zástupkyňa navrhovateľov, že netrvajú na ústnom pojednávaní a súhlasia s tým, aby ústavný súd o prijatom podnete konal v ich neprítomnosti.

Ústavný súd podľa § 31 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. vykonal dôkazy potrebné pre zistenie skutočného stavu a na získanie podkladov pre svoje rozhodnutie. Podklady pre rozhodnutie čerpal zo zapožičaného súdneho spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 63/98 a 15 Co 153/98.

II.

Ustanovenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každému priznáva okrem iného právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Nevyhnutným predpokladom uplatnenia tohto základného práva je aj to, aby účastník konania bol na pojednávanie v jeho veci predvolaný s dostatočným časovým predstihom, čo jednoznačne vyplýva

z § 115 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd môže vec prejednať aj v neprítomnosti účastníka, ktorý bol síce riadne predvolaný, avšak na pojednávanie sa neustanovil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Ako z textu citovaného ustanovenia vyplýva, procesné právo účastníka konania pred všeobecným súdom požiadať o odročenie pojednávania, na ktoré bol riadne predvolaný, je podmienené „dôležitosťou dôvodu“. Z odôvodnenia podnetu, ako aj zo súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu v tejto veci zapožičaný, je zrejmé, že právna zástupkyňa navrhovateľov požiadala o odročenie pojednávania určeného na 19. máj 1998 z dôvodu svojej účasti v konaní v tom istom termíne pred iným súdom, pričom túto skutočnosť odvolací súd nevzal do úvahy a pojednávanie uskutočnil bez jej prítomnosti, ako aj bez prítomnosti samotných navrhovateľov. Ústavný súd preto pri rozhodovaní o podnete musel nevyhnutne posúdiť skutočnosť, či odvolací súd tým, že nevyhovel žiadosti právnej zástupkyne o odročenie pojednávania z dôvodu jej účasti na inom pojednávaní, porušil základné právo navrhovateľov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V záujme toho posúdil obsah slovného spojenia „z dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 O. s. p.), ktorého objektívne preukázanie je v danej veci základnou podmienkou umožňujúcou odročiť pojednávanie, na ktoré bol účastník konania riadne a včas predvolaný. Ústavný súd vzal pritom do úvahy aj zaužívanú prax uplatňovanú v takýchto prípadoch v konaní pred všeobecnými súdmi. Podľa nej „porušením procesných práv účastníka konania nie je, ak sa riadne predvolaný účastník alebo jeho splnomocnenec neustanoví na pojednávanie, hoci neúčast' ospravedlnil súdu, avšak súd neuzná dôvod neúčasti za dôležitý a vec prejedná v neprítomnosti takéhoto účastníka“ (R 10/1994). V inom rozhodnutí (R 31/1994) súd konštatoval: „Choroba účastníka preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. Ak účastník konania v takomto prípade včas požiadal o odročenie pojednávania, prejednanie veci v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom“. I podľa právneho názoru ústavného súdu kolízia dvoch pojednávaní v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o čom v danom prípade právna zástupkyňa vedela v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie „dôležitého dôvodu“, nevyhnutne potrebného za účelom odročenia riadne a včas vytýčeného

pojednávania. Obsahom základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkol'vek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 O.s.p.) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu. Z týchto aspektov situáciu, ktorá nastala v prípade navrhovateľov, nie je možno považovať za dôležitý dôvod umožňujúci v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. vyhovieť ich požiadavke na odročenie pojednávania.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd nezistil v postupe odvolacieho súdu porušenie procesných práv navrhovateľov v súvislosti s ich neúčast'ou (vrátane ich právnej zástupkyne) na pojednávaní, v dôsledku čoho im bola odňatá možnosť zúčastniť sa konania pred súdom. Logický dôsledok tohto zistenia vedie k záveru, že tým ani nemohlo byť porušené ich základné právo upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako to uviedli v petite svojho podnetu. Preto ústavný súd podnetu navrhovateľov na vyslovenie porušenia namietaného základného práva označeným postupom Krajského súdu v Bratislave nevyhovel.

P o u ě e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 1999